

Чолом тобі, перший по-
вістяре народу мало-
російського, преславний
Грицьку Квітко - Основ'яненку! Чолом тобі з - поза
Лопани, з тих країв, де хотів був ти посватати
сто з гаком літ тому пришелепуватого Стецька
Кандзюбу, з Прокоповою Шкуратовою дошкою
Уляною.

НА ГОНЧАРІВЦІ

ОСТАП ВИШНЯ

Привіт тобі з Гончарівки...

На таксі вже я їджу на Гончарівку.

І вже на тім місці, де колись попід тином тікав
Прокіп Шкурат до „вольної“,—вже там деренчить
люто електричний вентилятор в друкарні імені Ва-
лерія Межлаука, а на вигоні, де співала з дівчатами
Уляна Шкуратова та паслись його бузівки,—там тепер
сквер з клумбами, і на тих клумбах широколисті
кани червоними квітами подорожнім накивають.

І вигін уже тепер не вигін, а „Майдан Червоного
міліціонера“.

Така тепер Гончарівка.

Уже спориши там бруком придавлено, і хоч „эда-
лека ще видно Холодну Гору“, та поміж Гончарівкою
й горою Холодною побігли на теплі краї рейки
бліскучі.

І як біжить мостом залізничним над Гончарівкою К²,
що аж з Ленінграду на Туапсе, тоді здригається Гон-
чарівка, а стара Леусиха хріститься.

Вже й Леус помер.

Його хата якраз за Шкуратовим подвір'ям стойть.
Довго жив Леус.

Він іще пам'ятав, як за олійним заводом Маслотресту
болото було з осокою, з очеретом, з крячками й з
крижнями...

Тепер уже ніхто не вміє так чумарок шити, як шив
старий Леус.

Помер Леус, померли й чумарки, з осталися пальта
з Церобкоопу, а на місці осоки й болота мій голу-
боокий Вячко на велосипеді фірми „Stern“ їздить та

Прокопові Шкуратові нащадки по двадцять чотири хвастайми на день грають.

Вже на місці того болота ростуть груші та яблуні і не одна Уляна в „Яблуневий полон“ потрапляє.

Та й груші вже всихають, бо почувають, що скоро широка колія трамваю на їхніх коріннях ляже, бо вже носили астролябію поміж грушами

Ах, уставлений у віках, перший повістяре народу малоросійського, Григорію Квітко-Освов'яненку!

Не така вже Гончарівка, як була вона сто віків тому, коли хотів був ти посватати пришелепуваного Стецька Кандзюбу з Прокоповою Шкуратовою донькою, Уляною.

І Уляни не такі.

Вже не розгортаютъ Уляни хусток і не сумують над ними, співаючи:

Хусточка моя, шовкова,
Обітри мої слізоинки,
Нехай же, нехай же від їх
Полиняють квітоньки.

Замість хусток жовтогарячі в їх капелюшки, замість слізоинок у піснях „пузирочки“:

Де ти ходиш, де ти бродиш,
Сербіяночка моя,
Пузирки в кармані носиш,
Отруїть затіш мія.

Померли й Шкурати.

Померли в самогонки, коли віки притрусили „вольні“, коли революція позачиняла „марнопольки“.

Шкуратові нащадки вже не просовуються тінню попід тинами, не вигукують, озираючись:

Як у волю я нап'юся,
Чорта й жінки не боюся,
Спи, жінко, спи!

Вони тепер вільно йдуть до церобкоопу, вільно беруть „хлібне вино“ й хилять досоччу, а потім уже б'ють боем смертним жінок своїх...

Не така тепер Гончарівка.

І тільки „Стецьки, Одарки“ та „одставні салдати Скорики“ підтримують славу твою, преславний перший повістяре народу малоросійського, Грицьку Квітко - Основ'яненку!

Вони живі ще, і не стерли їх з лиця землі гончарівської довгі віки.

Я бачу частенько одставного салдата Скорика, що „на всьом світу пабувал, усю Туреччину ісхаділ, і в Расею заходіл“.

Тепер він за члена правління житлохоопу № 000 і керує його, житлохоопу, справами.

І коли я, на браву його постать дивлячись, питав його :

— Що ви з своїм житлохоопом робите?

Він, во фронт стаючи, лепортую:

— „Раз у прошлому годі, булі ми у паході, у дікам народі. Семдесят городов разорілі, тридцать полонілі, а одін траншеямі осаділі“... Што нам жітлохооп? „Ми усьо знаїм: відалі, как ето дѣлаеться у Франції і у Туреччине, і у Расеї“.

— А будинки руйнуються?

— „Постой! Делаиш темпи без флігельманта. Прежде надобно сполніть закон“!

Одарко, докладай!

Тоді старечою ходою в ганку влезить Одарка й люто шамотить:

— А ота в шляпці, з п'ятого номера сьогодні цілу курку з базару принесла. Вона, гадюка, що - дня курку єсть. А проходить повз мене, так і не дивиться, бариня яка!

— Ич, какая! — Скорик каже. — Доканаїм! „Уш з єтакими не справиться - та! І пагразней попадались і у Франції, і у Туреччині, і у Расеї, і где ми ня паходах хаділі, та і тих за пояс затикалі“.

І йде тоді одставний салдат Скорик до Стецька.

Стецько з -за Харкова перебрався давненько вже на Гончарівку.

Він оженився там з колишньою курсисткою бестужівських курсів.

Уже він рота не розляє, сам до себе не сміється і, зустрічаючись з сусідами, не питає:

— А що у вас сьогодні варили?

Про те, „що сьогодні варили“ сусіди, йому щодня доповідає його дружина, бувша курсистка бестужівських курсів й велика приятелька старої Одарки.

У Стецька вже й доњка маленька є, в рожевому з блакитними биндами капорі.

Стецько працює в окружному суді, скоро вже буде „ответственным“, ходить важно й говорить:

— Я їм покажу! На підставі артикула такого-то карного кодексу я їм покажу! І взагалі я знаю, до кого!

А його жінка, бувша курсистка бестужівських курсів, серед двору стоячи, руками розмахує:

— Не забуйте, що мій Степан Павлович в окружному суді служить! Та я йому як скажу, так він вам як покаже!

Ох і грізний же ж Стецько Павлович тепер для народу гончарівського! Ох і страшний же!

На що вже Скорик та Одарка приятелі його задушевні, а й ті тримтять перед Стецьком Павловичем.

Скорик перед ним завжди во фрунт, а Одарка низенько йому кланяється.

Ніякові стара Одарка перед Стецьком Павловичем, ніякові через те, що колись, сто а гаком літ тому, піднесла йому доњка її Уляна гарбуза величезного.

Не думала ніколи стара, що так довго проживе на світі Стецько Кандюба і що буде він в окружному суді урядувати.

Сурйозний став Стецько, і, коли вдома після роботи державної, за столом сидячи, гаркне:

Ги - ги - ги - ги,
Каші хочу, каші, каші!

тоді біжать до Його дружина Його, бувша курсистка бестужівських курсів, і мама її, і донька Його в рожевому з блакитними биндами капорі, і несуть Йому багато-багато не каші, а бабки. З варенням.

— Хіба ж можна вам, Степане Павловичу, при такій посаді та кашу їсти? Бабки з варенням, пожалуйте.

Стецько єсть бабку (з варенням) повагом, єсть багато й смачно.

А жінка Його, бувша курсистка бестужівських курсів, полюбовно Йому розказує:

— Стеценьку! А та, з п'ятого номера, як іде, так на мене й не дивиться. Чи ти ж хіба не можеш, щоб твоє жінку поважали? Ти ж в окружному суді служиш! Покажи їй!

— Я їм покажу! Я знаю, до кого!

— Покажи, Стеценьку, покажи! Ми вже з Одаркою їй і концерт під вікнами робили, і кошена торпили, а вона уваги не звертає. І не дивиться. А чоловік її сьогодні на візнику додому приїхав. На візниках роз'їжджають, подумаєш?! І що-дня отакенні кошики з базару носять. Покажи їм, Стеценьку!

— Я їм покажу! Вони мене знатимуть!

І тоді манісінські Стеценкові очі такі робляться, як у зінського щеняти, а він такий стає, що якби хто, то ніяк би не пізнав у ньому того ж самісінського Стецька, що сто в гаком років тому на тій же Гончарівці співав:

Ішов Стецько льодом,
Синя огорю,
Подай мені, моя мила,
Свою білу ручку.

У Стецька й грамофон є.

Він дуже любить слухати грамофона, особливо романси:

Я упрекать тебя не стану, я не смею,
Мы так давно и так недолго разошлись,
Но я любил тебя и ты била мояю,
Зачем же ты ушла?
В - е - р - е - с - и - с - ь !!!

Цього романса тоненьким голоском співає за грамофоном і дружина Стецькова, бувша курсистка бестужівських курсів, а Степан Павлович вступає у спів тільки тоді, коли грамофонна голка вискачує на те місце, де починається „Вернісь”, і „вернісь” виконується вже як тріо: грамофон, дружина Степана Павловича, бувша курсистка бестужівських курсів, і сам Степан Павлович.

— В-е-р-е-н-і-с-ь!!!

Одставний салдат Скорик частенько заходить разом з Одаркою до Степана Павловича.

Там вони обговорюють, як доканати квартиру номер п'ятий, що ото „на візнику приїхав, подумаєш”...

І коли Скорик з Одаркою виходять од Стецька, Одарка нахваляється на п'ятий номер кулаком.

— У-у-у, гадюко!

А одставний салдат Скорик потихесеньку під п'ятий номер мочиться, щоб на завтра зранку можна було люто галасувати:

— Де санітарна комісія? П'ятий номер під вікно горшка виливає!

Прийшовши додому після трудів праведних, Одарка довго молиться перед щілителем Пантелеїмоном, а Скорик випиває на сон грядущий лампадку й роздягається, приспівуючи:

Ліш умей за дело взяться,
Можна всюди пожівляться,
В поле бий, колі, рубі,—
Дома деніжки бері.

А Стецько в цей час голубить жінку свою, бувшу курсистку бестужівських курсів, і вона йому каже:

— Я хочу, щоб був хлопчик!

І ніхто з їх не знає, як і вони старі суть, і ніхто з них не пригадує уславленого первого поета народу малоросійського, Грицька Квітки-Основ'яненка...

На Гончарівці є будинок, що з його віком часто видзвонюють дітки пісню:

Ми молоді весняні квіти,
Ми дігти молота й серпа!

і мій голубоокий Вячко той пісні наспівує...

А потім питает:

— Тату! А баба Одарка була колись молодою й весняною квіткою?

Взагалі мій голубоокий Вячко — комик.

Чолом тобі, перший повістяре народу малоросійського, преславний Грицьку Квітко - Основ'яненку.

Як кріпко породив єси ти Стецьків, Одарок і Скориків.

Півтора століття не впоралися з ними.

Ще й нашим „молодим весняним квітам“ буде роботи!

Чолом тобі!